

למד לשון

האקדמיה ללשון העברית

סדרה 14 חדשה

כסלו - טבת התשנ"ו
(דצמבר 1995 - ינואר 1996)

בהוצאת המזכירות המדעית
ערכה רחל סליג

תרופת דמה

חומר לא פעיל הניתן כתרופה. כדי לבדוק השפעה של תרופה, נותנים אותה לקבוצת ניסוי, ולקבוצת ביקורת נותנים תרופת דמה. לעתים תרופת הדמה ניתנת למטופל כדי לבדוק את ההשפעה הנפשית הנגרמת לו מעצם הטיפול במחלתו, בלא שיטול תרופה ממש.

■ (באנגלית: placebo)

חשכון

בלא ניקוד: חישכון

איבוד הכרה רגעי; המשמעות הרווחת של המושג היא אבדן זיכרון רגעי של עניין או אירוע, כגון שחקן השוכח מילה או קטע בהיותו על הבימה. צורת הנסמך ביחיד: חשכון; צורת הרבים (בנפרד ובנסמך): חשכונות.

■ (באנגלית: blackout)

מסדר תור

מכשיר המציין על צג אלקטרוני את מספר מקבל השירות לפי התור. קיבל אדם בהגיע תורו את השירות המוצע - יוחלף המספר במספר עוקב. מסדרי תור משמשים במוסדות שקבלת קהל נהוגה בהם, למשל: בקופת חולים, בעירייה, במשרדי מס הכנסה.

■ (באנגלית: queue regulator)

■ (באנגלית: coin-holder)

מפרט

מתקן שבו מסודרים מטבעות על פי ערכם. בדרך כלל הם מוחזקים בצינורות מתכת או פלסטיק המותאמים בקוטרם לגודל המטבעות. הנהג באוטובוס משתמש במפרט לסידור המטבעות שקיבל, למתן עודף לנוסעים או לפריטה של כסף.

יש מפרט גם במוזיקה (באנגלית: pick, plectrum), והוא הלוחית שהמנגן פורט בה על מיתרים של מנדולינה, של עוד וכדומה.

מדחן

מתקן המודד את משך החנייה של כלי רכב במקום חנייה מוסדר. המתקן מוצב ליד מקום החנייה ומופעל במטבעות שמשלשלים לתוכו (או בכרטיס) לזמן חנייה קצוב. מדחן הוא צירוף של **מד** ו**חן** (שתי האותיות הראשונות של השורש ח-נ-י [ח-נ-ה]). צורת הרבים: **מדחנים**.

■ (באנגלית: parking meter)

תן דעתך

מסדר תור ומפרט שקולים במשקל **מפעל** כמו מכשירים רבים אחרים, למשל: **מחשב**, **מגהץ** ו**מגבר** (חשמלי).

המילה **דמה** תהיה הסומך (הרכיב האחרון) בצירוף של סמיכות. משמע המילה - עצם מדומה. למשל **ביצורי דמה** אינם ביצורים ממש, אלא מבנים מדומים שנועדו להטעות את האויב. שורש המילה הוא ד-מ-י (=ד-מ-ה), וצורתה היא כצורת המילים **הגה**, **בכה** (=בכי), שהאות השלישית שבשורשן הייתה י' במקור.